

**Peer
Parliaments**

Make
yourself
heard

#MyWorldOurPlanet
#EUClimatePact

Hoe we ons verplaatsen en reizen.

Leermaterialen voor module 1

Dit document mag niet als officieel standpunt van de Europese Commissie worden beschouwd. Houd er rekening mee dat de informatie in dit document verouderd kan zijn, aangezien het oorspronkelijk is opgesteld in 2022.

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2024

© Europese Unie, 2024

Het beleid ten aanzien van hergebruik van documenten van de Europese Commissie is vastgelegd in Besluit 2011/833/EU van de Commissie van 12 december 2011 betreffende het hergebruik van documenten van de Commissie (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>). Tenzij anders vermeld, is hergebruik van dit document toegestaan krachtens een Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)-licentie (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Dit betekent dat hergebruik is toegestaan, mits de bron correct wordt aangegeven en eventuele wijzigingen worden vermeld.

Voor het gebruik of de reproductie van onderdelen die niet het eigendom zijn van de Europese Unie, kan het nodig zijn rechtstreeks om toestemming van de respectieve houders van het recht te verzoeken.

Hoe we ons verplaatsen en reizen: korte afstanden

Vraag 1

Wat zou, als het om korte afstanden gaat – even snel naar de winkel, een afspraak met een vriend ergens of de kinderen van school ophalen – u ertoe aanzetten om uw benzine- of dieselauto vaker te laten staan? Wat kan u overtuigen om het openbaar vervoer te gebruiken of een andere milieuvriendelijke optie te kiezen, zoals lopen, fietsen of een elektrische auto? **Kijk eens naar de onderstaande opties, bespreek** ze met uw groep en **zet ze in een rangorde** met bovenaan de oplossing die volgens u het beste is.

Punten	Optie
5 punten	B
4 punten	C
3 punten	A
2 punten	E
1 punt	D

Stemvoorbeeld

- A** Ik moet **mijn fiets veilig kunnen gebruiken** bij mij in de buurt. Er zouden betere en veiligere fietspaden moeten komen.
- B** Ik moet kunnen rekenen op **goedkoper en handiger openbaar vervoer** met real-time updates over het vervoer.
- C** Ik moet gestimuleerd worden om **de auto thuis te laten**. Steden zouden minder parkeerplaatsen moeten bieden en in de bebouwde kom strengere maximumsnelheden moeten invoeren (30 km/u).
- D** Er moeten **meer oplaadpunten** komen waar ik mijn elektrische auto kan opladen, en betere accu's voor elektrische auto's zodat je er grotere afstanden mee kunt afleggen.
- E** Welke **andere oplossingen** kunt u bedenken?

Context

Hoewel het grootste deel van de korte afstanden in dorpen en steden wordt afgelegd, leggen veel mensen die op het platteland wonen ook regelmatig korte afstanden af. Veel mensen die zich in dorpen en steden verplaatsen, gaan niet met de auto, maar kiezen er juist voor om te gaan lopen, fietsen of het openbaar vervoer te nemen, zoals de bus, metro of tram.

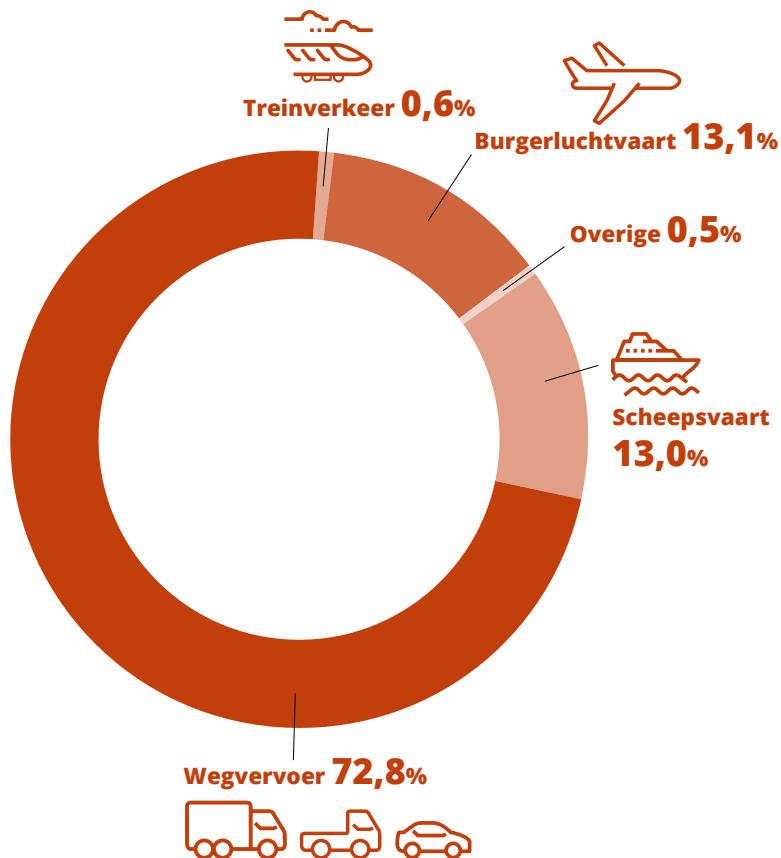
Het vervoer is verantwoordelijk voor bijna een kwart van de uitstoot van broeikasgassen in Europa. Meer dan 70% van de vervoersuitstoot wordt veroorzaakt door het wegvervoer, waarbij auto's, bestelbusjes en vrachtwagens verantwoordelijk zijn voor het grootste deel van de uitstoot. Auto's zijn verantwoordelijk voor ongeveer 12% van de totale CO₂-uitstoot van de EU, en dat cijfer stijgt. Mobiliteit is ook de belangrijkste oorzaak van de luchtvervuiling in de steden.

De Europese Green Deal wil dat Europa uiterlijk in 2050 klimaatneutraal is. Dat betekent dat we halverwege deze eeuw niet meer koolstof mogen uitstoten dan onze ecosystemen – bossen en zeeën – op natuurlijke wijze uit de atmosfeer kunnen halen. **Om dit doel te halen moet de CO₂-uitstoot van het vervoer met 90% worden teruggedrongen.** De Europese Commissie heeft het fundament gelegd voor de manier waarop het Europese vervoersysteem slimmer en klimaatvriendelijker kan worden, bijvoorbeeld door de komende tien jaar het aantal hogesnelheidstreinen te verdubbelen en extra fietsinfrastructuur te ontwikkelen.

Met de Green Deal-voorstellen en andere initiatieven wil de EU mensen stimuleren om minder gebruik te maken van hun benzine- of dieselauto en over te stappen op voertuigen met geen of een lage uitstoot (zoals elektrische auto's) of duurzame alternatieven, zoals het openbaar vervoer (vooral klimaatvriendelijk vervoer zoals de trein).

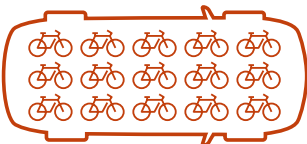
In de recente aangepaste klimaat- en energiewetgeving van de EU ("Fit for 55") staan strengere CO₂-uitstootnormen voor nieuwe auto's. Ook zal de Commissie **vanaf 2026 emissiehandel voor het wegvervoer** invoeren, met het oog op de uitfasering van de traditionele verbrandingsmotor voor nieuwe voertuigen, die uiterlijk in 2035 een feit moet zijn. Dit betekent dat brandstofleveranciers certificaten moeten kopen waarmee ze een bepaalde hoeveelheid brandstof kunnen verkopen. Vervolgens verkopen zij een deel van deze certificaten, als ze minder dan de afgesproken hoeveelheid brandstof hebben verkocht. Hierdoor zou de uitstoot teruggedrongen moeten worden, de luchtkwaliteit verbeteren en autorijders minder brandstof verbruiken om geld te besparen.

Fietsen

Fietsen is een kostenefficiënte, handige, gezonde en milieuvriendelijke vervoerswijze, vooral voor de korte afstanden waaruit het meeste stadsverkeer bestaat.

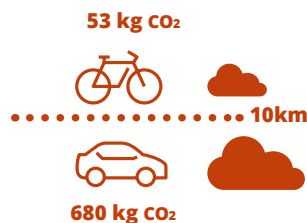
Fietsen zijn ook zeer **ruimtebesparend**: je kunt wel 15 fietsen kwijt in de ruimte die 1 auto inneemt. Voor fietspaden is ook minder ruimte nodig dan voor wegen of snelwegen. En als er minder ruimte nodig is, dan wordt er minder grond gebruikt en wordt er minder bodem en water vervuild.

Hoe we ons verplaatsen en reizen: korte afstanden

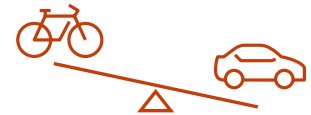
-84%
CO₂

Fietsers in de EU voorkomen elk jaar dat er meer dan 16 miljoen ton CO₂ wordt geproduceerd. Dat staat gelijk aan de totale jaarlijkse CO₂-uitstoot van een heel land ter grootte van Kroatië. Fietsen leidt ook tot minder luchtvervuiling en geluidsoverlast. Bovendien **produceren fietsers 84% minder CO₂-uitstoot dan niet-fietsers**: mensen die besluiten om de fiets te nemen in plaats van de auto produceren gemiddeld 3,2 kg minder CO₂-uitstoot per dag gedurende hun hele leven.

Iemand die één jaar lang elke dag 10 km met de auto naar het werk rijdt produceert 680 kg CO₂. Door met de fiets naar het werk te gaan stoot je 627 kg CO₂ minder uit. Dat is ongeveer evenveel als drie retourvluchten van één passagier van Frankfurt naar Barcelona.

Het succes van fietspaden wordt niet alleen bepaald door het ontwerp en de veiligheid ervan, maar ook door andere factoren, zoals de voorzieningen langs de routes, hoe goed de routes op elkaar aansluiten en hoeveel publiciteit en reclame ze krijgen.

Er zijn veel **minder grondstoffen voor nodig om een fiets te produceren** dan een auto. Een auto in de EU woog in 2017 gemiddeld bijna 1 400 kg, terwijl een fiets zelden meer dan 20 kg weegt. Dat is slechts 1,5% van het gewicht van een auto.

Fietsen stimuleert mensen ook om andere vormen van duurzaam vervoer te nemen. Uit Nederlands onderzoek blijkt dat 44% van de treinfrenzen in Nederland met de fiets naar het station komt. Mensen die met een **combinatie van fiets en trein** reizen, maken doorgaans ook minder gebruik van hun auto.

© Europese Unie

Openbaar vervoer in dorpen en steden

Tot het openbaar vervoer over korte afstanden behoort het vervoer over de weg, zoals stads- en streekbussen, en het vervoer over het spoor, zoals de metro, tram en stads-/voorstadstreinen. Het openbaar vervoer is een goede manier om opstoppingen en schadelijke uitstoot in stedelijke gebieden terug te dringen, vooral wanneer het op schonere brandstof rijdt.

Er zijn twee uitstootvrije opties voor het busvervoer: accubussen (elektrische voertuigen op een accu oftewel BEV's) en brandstofcellbussen op waterstof (elektrische voertuigen op waterstof oftewel FCEV's).

De vergroening van het stedelijk vervoer is nog maar net begonnen. Regio's en steden in de voorhoede zijn al begonnen met het vervangen van bussen met een verbrandingsmotor door voertuigen zonder uitstoot.

Of mensen voor het openbaar vervoer kiezen in dorpen en steden hangt niet alleen af van de prijs, het gemak, de toegankelijkheid en veiligheid, maar wordt ook beïnvloed door factoren als de grootte van de stad en hoe makkelijk je er kunt rondlopen.

Hoe we ons
verplaatsen en reizen:
korte afstanden

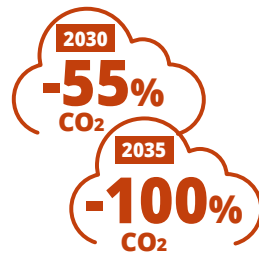
Autoverkeer

We kunnen het aantal auto's op de weg verminderen door haalbare en aantrekkelijke alternatieven te bieden, variërend van goed openbaar vervoer tot meer fietspaden en regelingen om een auto te delen. De invoering van fileheffingen in steden ontmoedigt mensen ook om de auto te nemen.

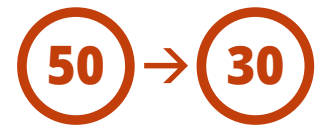

Het wordt steeds gebruikelijker om **een auto te delen**, en met varianten als station-based, peer-to-peer en free-floating car sharing wordt dat steeds meer mogelijk. In 2018 namen meer dan 6,5 miljoen mensen in Europa deel aan regelingen om een auto te delen.

Een groot deel van de uitstoot van broeikasgassen in de EU wordt veroorzaakt door het autoverkeer. Om dit probleem aan te pakken, is de Europese Commissie met voorstellen gekomen om de gemiddelde CO₂-uitstoot van nieuwe auto's uiterlijk in 2030 met 55% verminderd te hebben en in 2035 met 100%. En vanaf 2035 zullen nieuwe auto's geen schadelijke uitstoot meer veroorzaken, omdat de verbrandingsmotor volledig is uitgefaseerd.

Steden zouden in hun stadscentrum **minder parkeerplaatsen** kunnen bieden om mensen te stimuleren voor het openbaar vervoer te kiezen. Dat kan er echter toe leiden dat mensen vaker met de auto naar winkels aan de rand van de stad gaan.

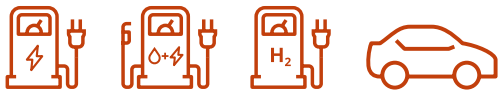

Het is mogelijk om het vervoer met de auto in dorpen en steden veiliger en groener te maken zonder dat de reistijd langer wordt. Dat kan worden gedaan door de **maximumsnelheid** te verlagen van 50 km/u naar 30 km/u, met als bijkomend voordeel dat de kans op dodelijke ongevallen aanzienlijk kleiner wordt. Enkele landen, zoals België, Nederland en Spanje hebben onlangs dergelijke wetgeving ingevoerd. Op trajecten waar snelheidsbeperkingen op de snelweg zijn ingevoerd is de CO₂-uitstoot duidelijk gedaald.

E-mobiliteit

Er zijn verschillende soorten elektrische auto's. Sommige gebruiken een accu om de motor aan te drijven (elektrische auto's op een accu of BEV's). Andere zijn hybride voertuigen die een elektromotor combineren met een benzinemotor (plug-in hybride elektrische voertuigen of PHEV's). En weer andere gebruiken brandstofcellen op waterstof om elektriciteit te produceren in plaats van alleen elektriciteit te halen uit een accu (brandstofcel elektrische voertuigen of FCEV's).

De belangstelling voor elektrische auto's neemt in Europa snel toe. De mondiale verkoop van deze voertuigen is in 2020 met 43% gestegen, deels door de dalende kosten van de accu.

Terwijl de **accu** in een kleine auto in 2010 ongeveer €25 000 kostte, kost dezelfde accu nu ongeveer €3 500 – een prijzdaling van 86%.

De CO₂-uitstoot van elektrische auto's is ongeveer drie keer zo laag als die van dezelfde soort benzine- of dieselauto's gedurende de levensduur van de auto. Hoewel er nog steeds fossiele brandstoffen worden gebruikt om de accu te produceren en de elektriciteit op te wekken waarmee het voertuig wordt opgeladen, komt die energie steeds meer uit hernieuwbare bronnen als zonne- of windenergie. Volgens schattingen besparen sommige modellen elektrische auto's in minder dan twee jaar gebruik meer koolstof dan nodig is geweest om ze te produceren.

Bovendien zijn elektrische auto's veel stiller omdat er geen traditionele verbrandingsmotor in zit, en ze veroorzaken dus ook minder geluidsoverlast. Voor de lokale luchtkwaliteit bieden elektrische voertuigen ook duidelijke voordelen, voornamelijk omdat ze op straatniveau helemaal geen uitlaatgassen uitstoten.

Hoe we ons verplaatsen en reizen: korte afstanden

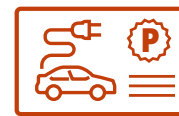
E-mobiliteit

Het opladen gaat tegenwoordig ook sneller. Begin 2021 is de eerste accu geproduceerd die in slechts vijf minuten opladen voldoende energie kan leveren om 320 km te rijden. Dan kunt u dus uw elektrische auto in ongeveer evenveel tijd opladen als het kost om een tank met benzine of diesel te vullen. **Om ervoor te zorgen dat automobilisten hun voertuig in heel Europa kunnen opladen of van waterstof voorzien**, doet de EU nu voorstellen voor regelgeving die landen verplicht om oplaad- en tankpunten te installeren op regelmatige afstanden op belangrijke wegen: elke 60 km voor elektrisch opladen en elke 150 km voor waterstof tanken.

Ook **e-bikes** hebben een positieve impact op het milieu als alternatief voor de auto. Ze zijn doorgaans zeer efficiënt en verbruiken slechts ongeveer 10% van de energie van een kleine elektrische auto.

Door de overheidssteun dalen de prijzen ook. Veel Europese nationale overheden hebben hun subsidieregelingen voor elektrische voertuigen uitgebreid.

De eigenaren van elektrische voertuigen profiteren ook van andere voordelen, zoals vrijstelling van de motorrijtuigenbelasting in Nederland en gratis parkeren in andere landen.

De **gemiddelde actieradius van nieuwe BEV's neemt gestaag toe**. In 2020 bedroeg het gemiddelde bereik van een nieuwe elektrische auto ongeveer 350 km, tegenover 200 km in 2015.

Hoe we ons verplaatsen en reizen: lange afstanden

Vraag 2

Wat zouden, als het om langere afstanden gaat, voor u dan goede redenen zijn om minder te vliegen en in plaats daarvan de trein of bus te nemen? **Kijk eens naar de onderstaande opties, bespreek ze** met uw groep en zet ze in een rangorde met bovenaan de oplossing die volgens u het beste is.

Punten	Optie
5 punten	B
4 punten	C
3 punten	A
2 punten	E
1 punt	D

Stemvoorbeeld

- A** Ik moet **ontmoedigd worden om te vliegen**. Vliegtuigtickets zouden duurder moeten worden; niet alleen wordt de CO₂-uitstoot daardoor beter gecompenseerd, maar het geeft ook beter weer wat de kosten voor het klimaat zijn.
- B** Ik moet **goedkopere treintickets** kunnen kopen, zodat het reizen met de trein aantrekkelijker wordt.
- C** **Europa moet betere verbindingen hebben** met de trein en er moeten veel nachttreinen voor lange afstanden beschikbaar zijn. Het zou makkelijk moeten zijn om treinkaartjes te boeken, waar ik ook ben in Europa.
- D** Werkgevers en werknemers moeten worden beloofd voor het **aanbieden en kiezen van duurzame vervoersopties**.
- E** Welke **andere oplossingen** kunt u bedenken?

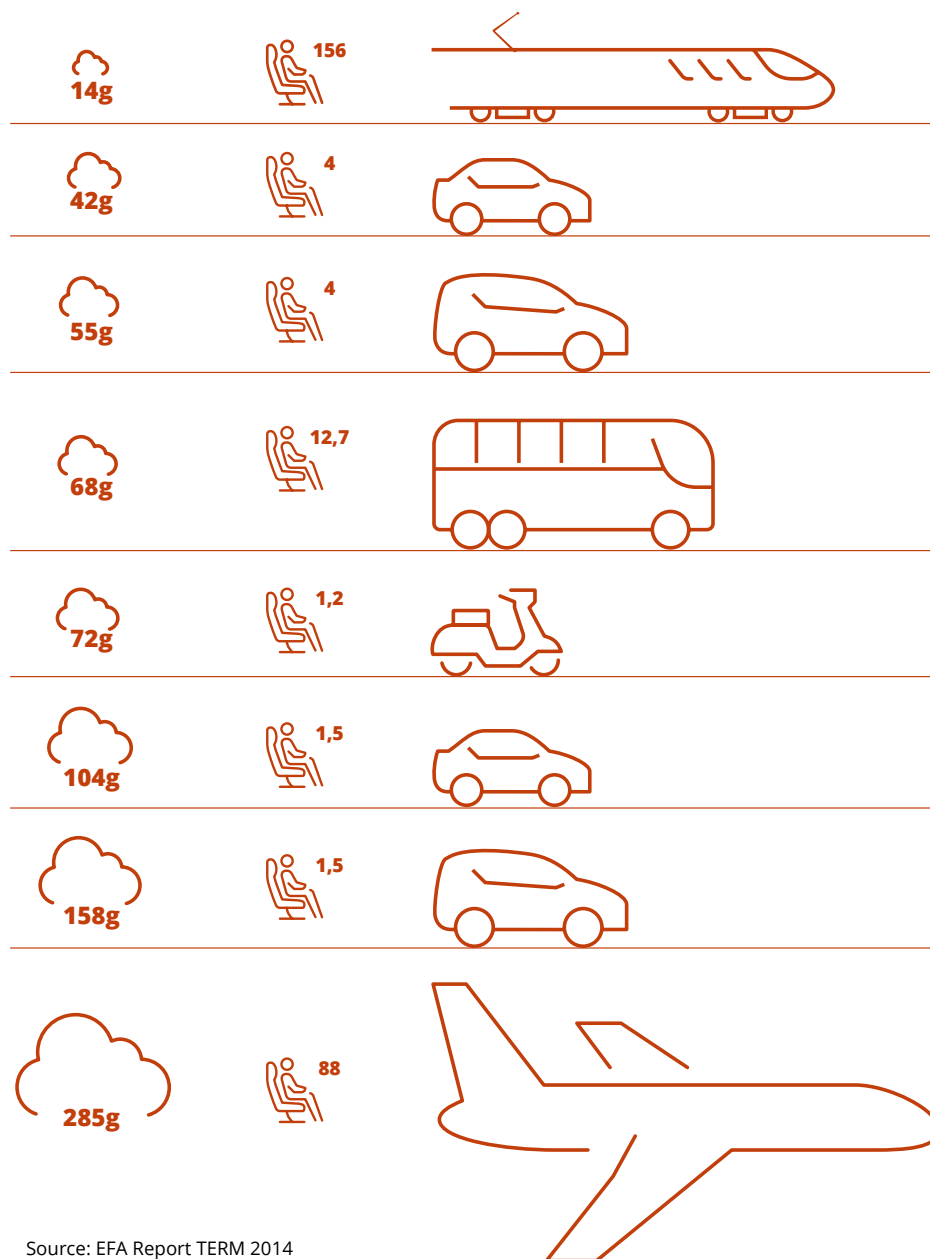

Context

Hoewel sommige langeafstandsreizen voor het werk worden gemaakt, zijn de meeste voor vakantie en recreatie en wordt het merendeel ervan gemaakt met het vliegtuig, de auto, trein of bus.

Vliegtuigen zijn de minst klimaatvriendelijke optie en ze produceren bijna 300 g CO₂-uitstoot per passagier per kilometer. De bus stoot maar een kwart van die hoeveelheid uit. De trein is de groenste optie. Een kleine auto vol passagiers produceert drie keer zoveel uitstoot als een trein.

CO₂-uitstoot van personenvervoer (aantal gram CO₂ per passagierskilometer)

Source: EFA Report TERM 2014
eea.europa.eu/transport

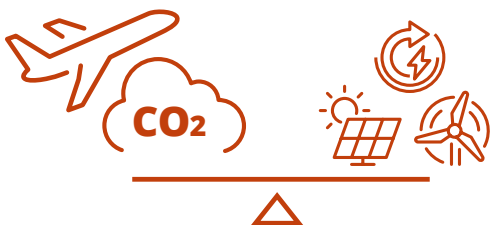

Vlieggreizen

Het aandeel dat vlieggreizen hebben aan de uitstoot van broeikasgassen is relatief klein, namelijk 14% tegenover 72% uitstoot door het wegvervoer. Maar vliegen is een van de **snelst groeiende veroorzakers van uitstoot**. De EU heeft wetten ingevoerd om de uitstoot van vluchten binnen Europa terug te dringen en werkt samen met andere landen aan de ontwikkeling van soortgelijke maatregelen over de hele wereld.

In de recente Green Deal-voorstellen van de Europese Commissie staat ook het voorstel om **de belastingvrijstellingen voor kerosine** die als brandstof voor vliegtuigen wordt gebruikt, **te herzien**.

Omdat korte vluchten meer brandstof per passagier en per kilometer verbruiken dan langeafstandsvluchten (door het hoge brandstofverbruik tijdens het opstijgen en landen), is er enige publieke discussie of **korte vluchten** verboden moeten worden. Zo heeft het Franse parlement onlangs een verbod aangenomen op luchtvaartroutes voor afstanden die je met de trein in minder dan 2,5 uur kunt afleggen. Je zou echter kunnen stellen dat dit verbod eerder symbolisch dan doeltreffend is, omdat de uitstoot van vliegtuigen daardoor met minder dan 1% zal afnemen.

Om de impact van vlieggreizen op het klimaat te verminderen is het mogelijk om de uitstoot van broeikasgassen te 'compenseren' die door een vliegreis wordt veroorzaakt. Dat betekent dat reizigers de hoeveelheid koolstof kunnen berekenen die hun reis produceert en een organisatie kunnen betalen om elders de uitstoot te verminderen of meer bomen te planten. Maar critici van koolstofcompensatie zeggen dat het in de eerste plaats erom gaat dat we minder koolstof produceren.

Volgens de klimaatenquête van de Europese Investeringsbank zou 62% van de Europeanen een verbod op korte vluchten steunen en 72% van de respondenten is voorstander van een koolstofbelasting op vluchten.

Reizen met de trein is **een uitstootarme optie** voor het afleggen van langere afstanden, vooral als de trein op groene stroom rijdt.

Met de trein reizen kan betaalbaarder worden gemaakt als de overheid **treinkaartjes subsidieert**, en daardoor meebetaalt aan de exploitatiekosten om de prijzen voor de reiziger te verlagen. Zo heeft de Duitse regering onlangs het btw-tarief op treinkaartjes verlaagd van 19 tot 7 procent in het kader van haar klimaatbeschermingsprogramma. De prijzen van treinkaartjes voor de lange afstand zijn daardoor met 10 procent gedaald.

Een hinderpaal voor langeafstandsreizen met de trein is het verschil tussen de spoornetten in de verschillende landen, bijvoorbeeld wat betreft de elektrificatie en de afmetingen (breedte) van de rails. Toch zijn er verschillende internationale treinen actief in Europa, zoals de InterCityExpress, die Duitsland, Nederland, België, Frankrijk, Denemarken, Zwitserland en Oostenrijk met elkaar verbindt.

Ook wordt er nieuw leven geblazen in de Europese nachttreindiensten om tegemoet te komen aan de toenemende behoefte aan duurzaam reizen. Door een partnerschap tussen de Duitse Deutsche Bahn (DB), de Oostenrijkse Federale Spoorwegen (ÖBB), de Franse SNCF en de Zwitserse Federale Spoorwegen (SBB) zijn er nieuwe nachtlijnen gekomen die 13 van de grootste steden van Europa met elkaar verbinden

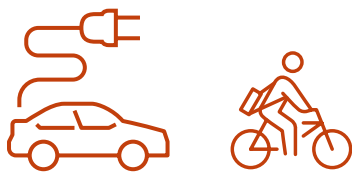
De EU streeft ernaar om een Europabreed netwerk tot stand te brengen van spoorlijnen, wegen, binnenwateren, zeevaartroutes, havens, luchthavens en spoorwegterminals, het zogenoemde **trans-Europees vervoersnetwerk (TEN-V)**. Het wordt ondersteund door een programma dat tot doel heeft om een Europees beheersysteem voor het spoorverkeer in te stellen ter vervanging van de meer dan 20 verschillende nationale treinsystemen en draagt daardoor bij aan de totstandbrenging van een naadloos, Europabreed spoorwegnetwerk.

Hoe we ons verplaatsen en reizen: lange afstanden

Reizen voor het werk veroorzaakt enorm veel broeikasgasuitstoot. Bij de meeste zakenreizen nemen mensen het vliegtuig of de auto, wat de twee meest vervuilende vervoersopties zijn. Bovendien is de **CO₂-voetafdruk van business class- en first class-stoelen in het vliegtuig** die bedrijven vaak boeken drie tot vier keer zo hoog als die van de economy klasse. Ook ligt het aantal zakenvluchten veel hoger dan het aantal vluchten van de gemiddelde vakantieganger.

Woon-werkverkeer is een van de belangrijkste redenen waarom mensen elke dag reizen. In Duitsland is 27% van de totale afstand die mensen afleggen voor hun werk. In Kroatië is dat 47%. Bovendien gebruikt 68% van de werkenden in Duitsland zijn of haar auto om naar het werk te gaan. Vergelijk dit met een stad als Kopenhagen – een van de meest fietsvriendelijke steden van

Europa – waar ongeveer 40% van het dagelijkse woon-werkverkeer met de fiets plaatsvindt.

Maatregelen om de koolstofuitstoot van zakenreizen te verminderen zijn onder meer **vergaderingen op locatie te vervangen door virtuele vergaderingen**. Sommige bedrijven overwegen ook om op **groenere vervoerswijzen over te stappen** (bv. van vliegtuig naar trein of van individuele bedrijfsauto's naar gedeelde voertuigen) en om het **autopark van de zaak te vergroenen** (bv. door benzine- of dieselauto's te vervangen door elektrische voertuigen).

Thuiswerken is een andere mogelijkheid om de uitstoot te verminderen. Sinds COVID-19 hebben veel bedrijven hun werknemers meer flexibiliteit geboden om thuis te werken.

Hoe we ons verplaatsen en reizen: lange afstanden

Wilt u aan mensen uit heel Europa uw mening laten horen over de toekomstige klimaatsbeleidsmaatregelen van de EU?

Organiseer een Peer Parlement en dien de resultaten in bij het **Europees klimaatpact**. De gecombineerde resultaten uit heel Europa zullen worden gedeeld met EU-beleidsmakers.

- Deel de resultaten van uw Peer Parlement via sociale media en gebruik de hashtags #EUClimatePact en #PeerParliaments.

Hoe wilt u bijdragen aan een klimaatneutraal Europa?
Praat en doe mee!

Hoe u kunt bijdragen aan een klimaatneutraal Europa

Loop en fiets meer

Neem de fiets of ga te voet wanneer u maar kunt.

Rijd elektrisch

Neem de volgende keer een uitstootvrije auto.

Vlieg minder

Reis minder met het vliegtuig om uw ecologische voetafdruk drastisch te verkleinen.

Compenseer uw CO2-uitstoot

als vliegen onvermijdelijk is.

Gebruik het openbaar vervoer

in plaats van de auto (als u een auto hebt).

Wilt u op de hoogte blijven van de uitkomsten van de Peer Parliaments?

Wilt u zelf een Peer Parlement houden?

Bezoek de website van het Europees klimaatpact en meld u aan voor onze **nieuwsbrief!**